

Nou finançament, nou pressupost

A punt d'acabar l'any el Parlament de Catalunya aprovava els pressupostos del 87, amb un nou marc de fons: el recent sistema de finançament. Oposició i govern no han coincidit en res.

Pere Franch

Poques hores abans que sonessin les campanades de les dotze de la nit del dia 31, el Parlament de Catalunya va aprovar els pressupostos de la Generalitat per a aquest any 1987. Tota l'oposició havia estat partidària, però no el grup de CiU, d'ajornar el debat al mes de gener d'enguany, cosa que hauria evitat les presses i el ritme accelerat i intensiu dels tres dies de discussió dels pressupostos. Haver d'anar tan a contra rellotge amb la por que no se'ls fessin les dotze a l'hemicicle no va agradar gens a l'oposició. Però el malestar de l'oposició era per causa doble: a part les trenta esmenes a la totalitat, de les 548 esmenes a l'articulat de la llei de pressupostos, només dotze van ser aprovades pel Parlament, on CiU té la majoria absoluta. A més, les esmenes aprovades fan referència a aspectes tècnics, de caire secundari, i segons l'oposició, no modifiquen en res el contingut bàsic dels pressupostos.

Per a aquest any 1987 la Generalitat preveu unes despeses per valor de 484.714 milions de pessetes, un 12,8 per cent més que l'any passat. D'aquesta quantitat, 203.420 milions corresponen al finançament de les entitats pertanyents a la Seguretat Social. La Tresoreria General de la Seguretat Social transfereix a la Generalitat aquests 203.420 milions, repartits entre l'Institut Català de la Salut, ICS, (197.641) i l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, ICASS (5.779 milions), les dues entitats gestores de la Seguretat Social a Catalunya. En relació a l'any passat, el seu pressupost augmenta un 12,4 per cent. Al finançament de la resta de serveis de la Generalitat és destinen els altres 281.294 milions, un 13,1 per cent més que l'any passat.

CiU: un pressupost auster

Ja en el discurs de presentació davant el Parlament, **Josep M. Cullell**,

conseller d'Economia i Finances de la Generalitat, va destacar el gran avanç que suposava per al govern català el nou sistema de finançament de les comunitats autònomes, que va acordar el set de novembre passat el Consell de Política Fiscal i Financera. Aquest nou sistema de finançament regirà cinc anys, del 1987 fins al 1991. Josep M. Cullell va destacar-ne el creixement de la quantitat de diners que provenen de l'estat i que no estan condicionats a tal o tal despesa, cosa que «permet una major llibertat d'assignació de recursos» per part de la Generalitat.

El conseller d'Economia i Finances considera que els pressupostos per al 87 són austers, ja que les despeses corrents augmenten un 11 per cent i el pressupost un 12,8 per cent. També és important per al conseller l'esforç inversor que s'hi contempla, ja que les operacions de capital augmenten un 19 per cent, i s'hi destinen 62.855 milions; en un altre aspecte, destaca que del total del pressupost un 80 per cent es destina a la producció de béns públics de caràcter social i a la promoció social. Pel que fa a l'endeutament, Cullell va destacar davant el Parlament que es reduïa d'un 44,4 per cent, i que s'havia aconseguit sense augmentar la pressió fiscal.

PSC: un pressupost continuista

Però per a l'oposició la distribució dels recursos no és tan satisfactòria. La principal crítica del PSC als pressupostos d'aquest any 1987 és que la Generalitat no sap aprofitar «la gran oportunitat, històrica, que significa el nou sistema de finançament». **Lluís Armet**, portaveu del grup socialista al Parlament, afegeix que «de cada 100 pessetes que augmenta el pressupost de la Generalitat, només nou s'inverteixen en serveis públics que reverteixin en el ciutadà». Per a Lluís Armet, la resta es destina a cobrir dèficit, a fer minvar l'endeutament i a augmentar les despeses burocràtiques i de per-

DOMÈNEC UMBERT

sonal; per això qualifica el pressupost del 87 de «continuista».

El PSC també es queixa que el sector públic de la Generalitat és molt deficitari, i que augmenta l'endeutament, que se situa per al 87 a 205.060 milions. En un altre estudi del PSC es reflecteix que les inversions comarcals de la Generalitat els anys 1982-85 s'han fet de manera que s'ha invertit més a les comarques on la renda per habitant era més alta, cosa que significa una distribució «reaccionària», segons Lluís Armet.

A part d'una esmena a la totalitat del projecte, el PSC també va presentar esmenes a la totalitat dels departaments d'Ensenyament, Sanitat, Treball i Economia i Finances. Per a Armet els dos primers són els departaments que més clarament fan un servei públic, i el creixement de les des-

La Generalitat compta amb tres grans fonts d'ingressos: D'una banda, els diners que provenen de l'administració central de l'estat: el percentatge de participació en els ingressos de l'estat, els tributs i les taxes estatals cedits a la Generalitat (que s'anomena finançament incondicionat; això vol dir que la Generalitat té total autoonomia a l'hora de distribuir-lo) i els del Fons de Compensació Interterritorial; les transferències condicionades, on l'estat determina amb què s'han de gastar, i són diners per a subvencions (per exemple, educació) o altres transferències que no s'inclouen en el nou sistema de finançament acordat el 7 de novembre passat. I finalment, altres transferències de l'estat per finançar aquelles competències que l'Estatut atorga a la Generalitat però que encara no han estat traspasades del govern central a l'autonòmic: normalització lingüística, policia autonòmica, TV3, infraestructures de metro i ferrocarril... Són els serveis que s'anomenen «serrells» i el traspàs dels quals encara s'està negociant. En total, 252.910 milions.

La segona gran font d'ingressos de la Generalitat són els recursos propis —13.384 milions—, que es basen en les taxes, els ingressos patrimonials i el rendiment de l'organisme autònom de jocs i apostes. A part l'impost sobre el bingo, ja existent, es preveu la creació d'un nou impost que gravarà les màquines escurabutxaques.

Finalment, la tercera font de diners per a la Generalitat és l'endeutament, que enguany es fixa en quinze mil milions de pessetes. □

la partida que es destina a Agricultura, Ramaderia i Pesca és insuficient, si es té en compte la pesta porcina africana, el sanejament del sector lleter, l'entrada al Mercat Comú, i les nevades i els incendis forestals de

peses per al 87 és molt baix, i no hi ha un augment de serveis al ciutadà. Pel que fa a l'ensenyament, Armet cita l'exemple que Catalunya és l'única comunitat autònoma on les escoles privades que tenen concert ple amb l'Administració central no són gratuïtes al 100 per cent.

Els fons d'ocupació

Una altra crítica del PSC és que la Generalitat no destina prou diners als concerts que té amb els Ajuntaments de cara a la promoció d'ocupació. En aquest apartat, el portaveu del grup comunista, **Antoni Luchetti**, proposava la creació d'un fons entre la Generalitat, els ajuntaments i els sindicats, per crear llocs de treball. El Partit Socialista Unificat de Catalunya,

PSUC, també considera que no es té prou atenció al treball associat. El grup comunista va presentar una esmena a la totalitat, al projecte sencer, i als departaments de Treball, Sanitat, Cultura, Ensenyament i Agricultura, Ramaderia i Pesca. Per al PSUC, les retribucions al personal són insuficients (l'augment de salaris que preveuen els pressupostos és del 5 per cent) i considera que falta una política adequada per a l'agricultura.

El grup popular va presentar una esmena a la totalitat del projecte i als departaments de Sanitat, Treball i Agricultura, Ramaderia i Pesca. Segons el grup popular, els pressupostos no donen solució als autèntics problemes de la societat catalana. Critiquen la mala gestió de Sanitat, i diuen que

Josep Maria Cullell: «Ara hi ha més llibertat d'assignació de recursos».

DESPESES

Dels diferents departaments de la Generalitat, el que més augmenta de pressupost és el de Cultura, amb un augment del 35 per cent. El que menys, el de Sanitat, amb un augment del 3 per cent. I el que s'enduu la major part dels diners és el d'Ensenyament, al qual es destina un 49 % del total, quasi la meitat.

El total de 281.294 milions que es pensa gastar la Generalitat aquest 8 es distribueix de la manera següent: un 77 per cent a opera-

cions corrents, que es subdivideix així: 105.843 milions, un 38 per cent, per a pagar els sous del personal, 16.415 milions, un 6 per cent, a la compra de béns i serveis, 12.660 milions, un 5 per cent, a pagar interessos de l'endeutament, i 80.754 milions, un 28 per cent, a transferències corrents a entitats i organismes de la Generalitat.

Els altres diners, 62.855 milions (22 %) es destinen a operacions de capital, entre inversions i transferències, i els 2.767 milions (1 %) restants a operacions financeres. □

l'any passat. A Treball consideren que falta una política d'ocupació.

Un altre apartat dels pressupostos que va ser criticat per l'oposició, fins i tot per Esquerra Republicana de Catalunya (que té un conseller, Joan Hortalà, al govern de la Generalitat),

va ser el referent a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió. Tots els grups van mostrar la seva discrepància amb la gestió de TV3. **Heribert Barrera**, portaveu d'ERC, a més i de pas, va criticar la poca cura que TV3 té en l'ús de la llengua catalana. □

DOMÈNEC UMBERT

Lluís Armet: «Uns pressupostos reaccionaris».

GENERALITAT VALENCIANA: EL CONTINUISME

Uns pressupostos de gestor

Antonio Birlanga, Conseller d'Hisenda.

Els Pressupostos de la Generalitat valenciana per a l'exercici de 1987 també han estat aprovats els darrers dies de l'any. Uns pressupostos de gestió d'una política econòmica dissenyada des de Madrid: poc marge de maniobra i poca voluntat política.

Rafael Castelló

Al Palau de Benicarló eren aprovats, el 30 de desembre, els pressupostos de la Generalitat per a l'exercici de 1987, amb l'únic suport de la majoria governant. Com al Principat els grups parlamentaris de l'oposició havien presentat esmenes a la totalitat i algunes parcials. El resultat final: uns pressupostos de continuïtat, poques novetats respecte als anys anteriors.

Un sistema deficient

Potser el plural de «novetats» podria reduir-se al singular: la novetat. Aquesta novetat quedaria reduïda al sistema de finançament de la Generalitat. El mes de novembre, el Consejo de Política Fiscal i Financiera aprovà el sistema definitiu de finançament de

les comunitats autònomes. El projecte aprovat, si bé millora la proposta feta pel govern central, manté la filosofia de la LOFCA, tot deixant en mans de l'estat el poder decisoriu últim sobre la quantitat total destinada al finançament de les comunitats autònomes.

Les millores introduïdes fan referència a l'automatisme del càlcul de les participacions de cada autonomia sobre el total i a la reducció del finançament condicionat a la destinació dels recursos. El nou sistema introdueix una sèrie de ràtios basats en dades socio-econòmiques i físiques —població, superfície, índex de riquesa...— que permeten calcular automàticament la part que correspon a cada comunitat autònoma.

Al mateix temps, el traspàs de part del finançament —el 25 %— que s'obtenia via Fons de Compensació